

*Törvény, amelyből boldogság fakad
mely termővé tesz puszta tájakat;
törvény, melytől dalos szívünk,
(Kigyúl,
törvény, melytől az ifjúság virul...*

(Dzsambul: A szálai alkotmányról).

A nagy Szovjetunió fegyveres ereje felszabadította országunkat a német fasiztárk igája alól, szétzúzta a földesurak és nagytőkészek népellenes államhatalmát, megnyitotta dolgozó népünk előtt a demokratikus fejlődés útját — ez Alkotmányunk első mondata, ez, amely a magyar nép háláját fejezi ki a nagy Szovjetunió iránt, azért — mint ahogy Alkotmányunk mondja — megnyitotta előttünk az új élet, a szabadság elé vezető élet útjait.

Alkotmányunk az országépítő munka már megvalósult eredményeit fejezi ki és további fejlődésünk útját jelöli meg. A rövid, tömör szavak évszázadok vágyait, álmait fejezik ki:

(1) A Magyar Népköztársaság a munkások és dolgozó parasztok állama.

(2) A Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé...

Alkotmányunk alapítója ez a két mondat.

Nagy utat tett meg a magyar munkásosztály és a magyar parasztság, amíg eljutottak ideig; ideig, hogy kimondhatta: minden hatalom a dolgozó népé. A felszabadulás utáni években nem éveket — évszázadokat fejlődöttünk. Erdemes azonban az Alkotmány ünnepén visszatérni az útra, melyet megtettünk. Erdemes megnézni azt, hogy honnan indultunk el.

Milyen tisztelt Képviselő Ház! A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Egyletének választmányának az egyet közel 2000 tagja nevében azzal a kérelemmel fordul a mélyen tisztelt Képviselő Házhoz, hogy a vasárnapi munkaszünetet törvényhozásilag elrendelni kegyelmezzék. 1890 januárjában még ilyen alázatos kérelemmel fordultak a munkások az öket elnyomó burzsoá parlamenthez. És mit kértek? Csak annyit, hogy „a vasárnapi munkaszünetet elrendelni kegyelmezzék” a képviselőház.

1890-tól 1944-ig lassan teltek az évek. Lassan és lassan pergő évek nem sok változást hoztak a munkások és parasztok számára. A törvény az uraké volt, és jaj volt annak aki „törvénybe” került. A tőkés, a földesurak hatalmát védte a törvény, az elnyomott, kizsákmányolt néppel szemben. Akkor a törvény fegyver volt az urak kezében, a munkások és a parasztok ellen. Innen indultunk el és ma így hangzik a nép törvénye: így hirdeti a nép hatalmát és jövőjét:

„A Magyar Népköztársaság állama védi a magyar dolgozó nép szabadságát és hatalmát, az ország függetlenségét, harcol az ember kihasználásának minden formája ellen, szervezi a társadalom erőit a szocialista építésre. A Magyar Népköztársaságban megvalósul a munkásság és a dolgozó parasztság szoros szövetsége a munkásosztály vezetésével”.

Ha a változást, amit az Alkotmány törvénybe iktat, szemlélni akarjuk, akkor nemcsak az egész ország nagyszerű fejlődésén keresztül láthatjuk azt meg, hanem egy-egy munkás, egy-egy dolgozó paraszt életén keresztül is.

„Nézzük csak meg munkáséletem, mi történt a felszabadulás óta nálunk? — írja leveleiben Buzás Sándor építőipari segédmunkás. — Mi kaptunk egy szép, független Magyarországot. Ez az ország a miénk, ebben csak mi gazdálkodhatunk. De, elvtársaim! Tekintsünk csak vissza a múltba. Mi volt akkor egy dolgozó ember sorsa? Szüleink elállítottak bennünket. De miért állítottak el? Mert nem tudtak bennünket eltartani. En Kosszólányi György hőmezővársárhelyi kulákánál, Rostás Márton kutas kulákánál szolgáltam éveken keresztül. A bérem négy és fél mázsa gabona, 50 pengő, 1 kilo szappan, egy kilo mész és esetleg 3—4 mázsa kukorica volt. Ezért a bérért dolgoztam egész álló esztendeig. Szabadságot kaptam egy hónapban egy napot, de csak írásban. Mert eltelt két hónap is sokszor, amikor hazaeresztett a gazda bennünket és még akkor is, mikor visszaérkeztem, sokszor megvert a kőtőkék szárával. Úgy éreztem akkor magam, mint aki örök életére hóhérok kezébe került. Így felt el az élet 18 éves koromig.

Mosí vasárnaponként moziba járok, szórakozom s ha eljön a hétfő, 7 órákor munkába állok és délután 5 órákor mehetek haza. Ha túlórázok — többet kapok. Lakásom nem istálló, hanem fűtött szoba, szép tisztá szoba. Benne ágy, fehér lepedővel, rádió és szobám mellett fűtőszoba. Mindezek mellett 4 forint 50 ért üzemti étkezést kapok háromszor naponta”.

Fűtőszobás munkásoknak rádióval még nem mindenkinél jut. De Buzás Sándor segédmunkás mégis jól látja, hogy mit jelent az Alkotmány a munkások és parasztok számára.

„A Magyar Népköztársaság társadalmi rendjének alapja a munka. Minden munkaképes polgárnak joga, kötelessége és becsületbeli ügye, hogy képességei szerint dolgozzék”. Az Alkotmány tehát biztosítja a Magyar Népköztársaság minden dolgozója számára a munkához való jogot. Nem árt, ha megvizsgáljuk a múlt tükrében Alkotmányunknak ezt a paragrafusát is. Mindszent egy községe Csongrád megyének. A községet a híres mindszenti kubikosok lakják, akik a felszabadulás előtt gyakran gyalog vándoroltak Budapestre munkát keresni. Ma a mindszenti DEFOSZ-irodán özőnével állnak az ilyen levelek és táviratok:

„A bodalgyi vasútépítésekhez kubikosokat keresünk Veszprém és Bodalgy székelyekkel bármilyen számban. Távirati választ kérünk”.

Két évvel ezelőtt született meg a magyar Alkotmány. S ha két év tükrében megvizsgáljuk az Alkotmány egyes pontjait, egyetlen egyet nem találunk, melyet megszegtek volna. Nálunk végérvényesen, mindörökké megszűnt a dolgozókat fenyegető munkanélküliség veszélye.

A mi Alkotmányunk a szocializmus építésének Alkotmánya. Az út, melyet a magyar munkásosztály megtett az elnyomottságból a szabadság felé a szocializmus építéséig, a Párt vezette. Alkotmányunk ezért foglalja törvénybe: „A nép demokratikus egységére támaszkodó és élcsapata által irányított munkásosztály az állami és társadalmi tevékenység vezető ereje”. Alkotmányunk most a nép törvényévé emelte, hogy a szocializmust is, mint az eddigi győzelmes harcokat, a Párt vezette munkásosztály irányításával vívja a magyar dolgozó nép. A nép győ.

zeimeit, mely végül is az Alkotmány törvénybeiktatásához vezetett, a munkások és parasztok harci szövetségével érte el. Alkotmányunk erre az osztályszövetségre épül.

Alkotmányunk fegyver a dolgozó nép kezében a nép ellenségeivel szemben. Az állam alaptörvénye az Alkotmány, amely a legszélesebb demokratikus jogokat biztosítja a munkások, a parasztok, az értelmiségiek számára.

Nálunk a szó és tett között nincs különbség. Amikor azt mondjuk sajtószabadság, az Alkotmány rögtön előírja, hogy ehhez az anyagi eszközöket is biztosítani kell. Nálunk a szabadságjogok valóságos jogok. A burzsoá alkotmányok is beszélnek „szabadságjogokról”, de ezek a „szabadságjogok” csak a tőkéséket illetik meg. Július 4-én „ünnepelte” az amerikai nép a „Függetlenségi nyilatkozat” 175.ik évfordulóját. A New-York Post újságírói elhatározták, hogy az írott alkotmány szövegével elindulnak a házakhoz és aláírásokat gyűjtenek, hogy azt megvalósítsák. Mindenütt szívesen fogadták az újságírókat, de 161 lakásból, ahol jártak, csak 19-en írták alá. Az egyik munkás ezt mondta:

— Nem, gyerekek, nem írhatom alá. Egyetérték én ezzel a nyilatkozattal, de holnap nem kapok munkát egy állami intézménynél sem. Igazolást kell hoznom igazi amerikai gondolkodásmódomról... Itt meg gondolat szabadságról és sajtószabadságról van szó. Szívvel-lellekkel híve vagyok a demokráciának, a gondolati és sajtószabadságnak, de ezt így aláírni, amikor itt van a család, a sok gyerek... — De hiszen ez a szöveg benne van az Alkotmányban — válaszoltak az újságírók. Mr Smitt válasza így hangzott:

— Alkotmány ide, Alkotmány oda... annyit biztos, hogy repülök ha aláírom.

Ennyit érnek a burzsoá alkotmányok „szabadságjogai”. A burzsoá országokban az alkotmány csak szemfényvesztés, porhintés a dolgozó nép szemébe. Magát az Alkotmányt sem a dolgozók készítik. A japán „Alkotmányt” például Kono herceg és MacArthur tábornok készítették.

Nálunk és minden népi demokratikus országban az Alkotmányt a

nép alkotta a szó legszorosabb értelmében. Két évvel ezelőtt alkotmánytervezetünket a legszélesebb tömeg vitatták meg és a tömegek javaslatai alapján változtatásokat is eszközöltek rajta, mielőtt törvénybe iktatták volna.

A demokrácia megkövetelte igazi egyenlőséget a mi Alkotmányunk megvalósítja. „A magyar Népköztársaságban a nők a férfakkal egyenlő jogokat élveznek...” „A polgárok bármely megkülönböztetését neme, felekezete, nemzetisége szerint a törvény szigorúan bünteti.” Ezek a törvény, az Alkotmány betűi. Ezek elevenednek meg gyárainkban, bányáinkban, földjeinkben.

Zsiga Éva, 17 éves leány a szegedi Textilkombinát sztahanovistája 1953-as tervén dolgozik. Havi jövedelme a 2000 forint körül mozog. Most a berlini VIT-en képviseli a magyar ifjúságot. Gondoljunk csak vissza, mi volt tíz esztendővel ezelőtt a Zsiga Évák sorsa. Néhány pengős heti keresetű tengődtek. Egyenlőségről és jogról pedig nem is álmodhattak.

Nem érdemes sok szót vesztegetni a múlt és jelen összehasonlítására. Erzi mindenki a különbséget saját életében. De van Alkotmányunknak olyan pontja, amely még legmerészebb vágyainkban sem szerepelt. „A Magyar Népköztársaság biztosítja a dolgozóknak a művelődéshez való jogát”.

Mit jelent e rövid mondat?

Nagy István elvtárs, a makói MÁV-műhely versenyfelelőse. Húsz éves korában tanult meg írni-olvasni. Volt életének olyan időszaka is, amikor napi 20 órát dolgozott. Fia, Nagy István most mérnöknek tanul. Hány és hány ezer Nagy István él ebben az országban és ebben a megyében?

Alkotmányunk a nép Alkotmánya. A jogok a népe. A jogokat védi a nép Alkotmánya, amikor a kötelességeket is törvénybe iktatta. A nép kötelességeit. Mik ezek a kötelességek? „A Magyar Népköztársaság polgárainak alapvető kötelessége: a meggyónának megvédése, a társadalmi tulajdon megszüntetése. A magyar népgazdaság gazdasági erejének fokozása, a dolgozók életszínvonalának emelése, műveltségük gyarapítása és a népi demokrácia rendjének megerősítése”.

„A Magyar Népköztársaság polgárainak megítélt kötelessége, hogy általános védkötelességgel alapján katonai szolgálatot teljesít-

sen.” Amilyen örömmel fogadták a dolgozók az Alkotmányban lefektetett jogokat, olyan lelkesedéssel hajtották végre kötelességeiket. Az Alkotmány napjára ezért teljesítik túl terveiket az ipari üzemek munkásai. Kispál Károlyné, a Szegedi Kenderfonógyár munkása augusztus 20-án tett felajánlásában már 1952 februári tervét teljesítette. Magyar András, a hőmezővársárhelyi Mérleggyár dolgozója, az ország harmadik legjobb lakatosa, már 1953 februári tervén dolgozik. Az „Alkotmány műszakban” 450 százalékos teljesítést ért el.

A munkásosztály tehát teljesítette kötelességét. Ereje megfeszítésével dolgozik a Magyar Népköztársaság gazdasági erejének fokozásán.

A falu dolgozói követték a munkásosztály példáját. Csongrád megye Alkotmányunk napjára 70.2 százalékos teljesítéssel a 19 megye közül a 3-ik. A falu dolgozói a begyűjtés teljesítésével teljesítik kötelességüket a hazával szemben. Öföledekon Vörös Sándor 830 százalékra teljesítette beadási kötelességét, Biliczki István 7 holdas pusztaszeri dolgozó paraszt 900 százalékra. A falu dolgozó parasztjai több gabona gyors beadásával teljesítik kötelességüket, Nép gazdaságunk gazdasági erejének fokozásáért. Zsombó 115, Ferencszállás 114, Gyárlár 113, Nagylak 114 százalékra teljesítette kenyer. és takarmánybeadási kötelességét. Ezen a téren azonban nem tartunk meg mindent. A begyűjtés csatlája még tovább tart. Még tovább kell fokoznunk Népköztársaságunk gazdasági erejét.

Alkotmányunk a falu számára csakúgy, mint a város számára, új élet kezdetét jelentette. A falu nemcsak gépállomást, villanyt kapott, hanem a tanácsokat is. A tanácsokat, melyen keresztül saját sorsát intézi a falu parasztsága. Az Alkotmány törvénybe iktatta, hogy „A Népköztársaság elismeri és biztosítja a dolgozó parasztok jogát a földhöz és kötelességének tekintve, hogy állami gazdaságok szervezésével, mezőgazdasági géntámasztásokkal az önkéntes társulás és közös munka alapján működő termelőszövetkezetek támogatásával elősegítse a mezőgazdaság szocialista fejlődését. A dolgozó parasztság mind nagyobb és nagyobb szerepet játszik a Népköztársaság állami segítségével. Alkotmányunk alapján például Meken 45 dolgozó paraszt lép a közös termelés nagyüzemi útjára. Közöttük Vajda Ferenc 21 holdas dolgozó paraszt. A kulák kizsákmányolása ellen a legbiztosabb védelmet a nagyüzemi termelés szocialista útja jelenti a dolgozó parasztok számára. Az egykori szegényparasztok, mint a kiskirálysi Bódis István és Németh János már régen a termelőszövetkezet jólét felé vezető útját járják. Össze épül fel piroskőműves házuk. Ilven piroskőműves házaikat ma sűrűn látunk megvénk falvaiban. Kiskirályváson 15, Csorván 50, másutt 40—60 új házzal bővült a falu. Ez már Alkotmányunk gyümölcse.

Nagy utat jártunk be a szocializmus építésében. De mi még tovább akarunk haladni. Tovább a báké, a szocializmus és a jólét útján. Ezért ma elsődendő kötelességünk mindannyiunknak, hogy a jogok védelmébe kötelességeinket is kihangsúlyozzuk. Ahogy törvény a tanácsrendszer, mely biztosítja a nép uralmát, ahogy törvény az ötvenes terv, mely új házakat adott a sok ezer Bódis Istvánoknak úgy törvény a begyűjtés 100 százalékos teljesítése és hazafias kötelesség annak túlteljesítése.

Népköztársaságunk címere kala pácsot, vörös csillagot búzakoszort és aranyos búzakalászi ábrával piros-fehér-zöld nemzeti alapon. „Aki e címet látja, az magyarázat nélkül is rögtön megérti belőle, hogy ez a dolgozó országot jelképezi...” A hazát ezer esztendőn keresztül verejtékével, vérével védte és építte — és ezer esztendőn át mellőzött, elnyomott — dolgozó magyar nép elégtétele és megtisztelése az új címer”. (Rákosi.)

Építsük tehát gyorsabban a népi hazájában a szocializmust. Védjük erőstük az Alkotmányt. A nép törvényét a nép jogait több és jobb munkával, falun a beadási kötelességgel pontos teljesítésével.

Csongrád megye évi begyűjtési terve 70.2 százalékos teljesítésével megőrizte harmadik helyét a megyék versenyében

A megyék erős ütemű versenyében legújabbán kialakult rangsor augusztus 17-i állapotnak megfelelően a következő:

évi tervteljesítés százalék	Heti emelkedés százalék
1. Bács-Kiskun 85.2	32.1
2. Pest 75.4	29.7
3. Csongrád 70.2	27.4
4. Tolna 68.1	34
5. Szabolcs-Szatm. 64.2	29.8
6. Hajdú-Bihar 63.5	29.3
7. Szolnok 63	27.8
8. Békés 59.3	24.6
9. Baranya 59.1	20.1
10. Borsod 57.7	33.3
11. Heves 56.9	22.9
12. Győr-Sopron 56	27.6
13. Zala 54.5	29.8
14. Vass 53.1	27.1
15. Fejér 49.5	20.4
16. Nógrád 49.3	27.7
17. Veszprém 47.7	27.6
18. Komárom 46.9	21.7
19. Somogy 38.4	10.4

A begyűjtési verseny erősen javuló eredményeit számos megyében nagyon lerontja a gabonafeltelek — tehát a „C”-gabona — begyűjtési terve teljesítése terén mutatkozó nagyfokú elmaradás. A kenyérgabonafeltelek begyűjtésében legjobban elmaradt megyék állatában a dunántúli megyék, közöttük is legkisebbségben Somogy, Komárom, Veszprém, Győr-Sopron és Vas. A takarmánygabonafeltelek terén leghátul járnak Zala, Vas, Békés, Baranya, Komárom, Bács-Kiskun negye néhány százalékos rendkívül alacsony eredménnyel.

Az Élelmiszer- és minisztérium közli, hogy

a megyék begyűjtési versenyének első szakaszának, tehát az Alkotmány napjait tartó szakaszának begyűjtési eredményét — beleértve az Alkotmány napján elért teljesítményeket is — a jövő héti folyamán értékelni ki és hozza nyilvánosságra.

A járási versenyben:

1. Kiskunfélegyházi 110.4,
2. kiskőrési 96.4,
3. mezőkövesdi 95.5,
4. mezőcsáti 92.2,
5. szegedi 89.5,

A községek párosversenyében az eddigi jelentések szerint élenjárnak a következők:

1. Kelebia 355,
2. Kömpöc 256,
3. Tabdi 236,

A minisztertanács legutóbbi ülésén határozatot hozott arról, hogy

külön pénzfutalomban kell részesíteni annak a húsz községnek, a helyi tanácsát, amely határidő előtt legkorábban teljesítette évi gabonabegyűjtési tervét országos viszonylatban, eddig a legnagyobb C-gabona mennyiséget gyűjtötte be és túlteljesítette takarmánygabona begyűjtési tervét is.

A kitüntetett helyi tanácsok végrehajtóbizottsági elnökei ötszáz, végrehajtóbizottsági titkárai 400, a községi nyilvántartók 300—300 forint pénzfutalomban részesülnek. A jutalomban részesített húsz község közt van Gyárláré.

A termelőszövetkezetek begyűjtési versenyében a rangsor élen állnak a következők:

1. Nyirbogat Kossut-termelőszövetkezet 1046,
 2. Bajmázyváros „Petőfi” 971,
- A termelőszövetkezetek dolgozó parasztjára nemcsak a termelésben a korszerű nagyüzemi szocialista földművelésben nyújt kimagasló példát az egyenlő gazdálkodó dolgozó parasztoknak, hanem az állampolgári kötelesség lelkiismeretes, gyors teljesítésében és túlteljesítésében is.